

Přílohy

Rozhovor č. 1

Zdeněk „Krkavec“ Růžička

Datum konání rozhovoru: 27. dubna 2018

Místo konání: Praha, Hostivař

Autorizace: 16. května 2018

1) Jak jsem již zmiňovala, má bakalářská práce se věnuje tématu normalizace a hudební cenzury. Vzpomenete si, jaká byla Vaše situace v době normalizace, zejména na začátku 80. let? Studoval/a jste? Měl/a jste v té době rodinu, vlastní děti?

S punkem jsem začal v roce 1982. Tenkrát to bylo hodně kruté, policajti nás honili, chodili k nám domů. V roce 1985 jsem založil první kapelu Megawatt, takže jsme tenkrát hrávali, ale ono to moc nešlo. Museli jsme mít přehrávky, nemohli jsme vystupovat tak, jako dneska. Chodili jsme před komisi, která hrani musela povolit. My jsme hráli pod svazákama a ty nám dali razítko, že hrajeme pod nimi. Hrál se po stodolách a hospodách na soukromých akcích, na narozeninách. Ale policajti tam stejně vždycky přijeli, o akci věděli.

2) Hudební scénu v Československu v roce 1983 ovlivnil článek „Nová vlna se starým obsahem“, který vyšel v časopise Tribuna. Když se na tuto dobu díváte z dnešního pohledu, máte pocit, že se hudební scéna nějakým způsobem změnila? Pocítil/a jste dopad článku?

Článek si pamatuju, obsah už úplně ne, ale mám ho doma schovaný. Neřekl bych, že článek výrazně změnil hudební scénu, ale tenkrát se to víc rozšířilo mezi lidi. Najednou sem začal z ciziny víc přicházet punk. Žádná velká osvěta nebyla, byly časopisy, které vydávali punkáči sami mezi sebou. V té době byl punk zakázaný a všechno bylo tabu. Objevili se nové skupiny, kterým se říkalo právě nová vlna, ne přímo punk. Punkové oblečení jsme měli z ciziny nebo se to kupovalo v Polské kultuře na Václavském náměstí. Ti jako jediní měli punkový desky a všichni vždycky stáli fronty, když byla vydaná nová deska.

3) Jak se po vydání článku změnil postoj kapely? Chtěli jste ještě více vzdorovat, dát najevo svůj názor nebo jste se přestali zapojovat do této formy vzdoru? Začali jste celý systém vnímat jiným pohledem?

V roce 1983 jsem kapelu ještě neměl. Já už začal vzdorovat v roce 1980, už na učňáku, kde jsem se nechal ostříhat a doma rodičům jsem musel říct, že mě

svázali a že to byla sranda. Dostal jsem první kazetu se zahraničními punkovými kapelami, dřív jsem poslouchal hodně metal. Protest byl proti komunismu, to bylo daný.

4) Jak reagovali Vaši fanoušci? Došlo ke ztrátě příznivců nebo naopak jste pocítili nárůst? Cítili jste z jejich strany podporu?

S Megawattem jsme od roku 1985 hráli spíš převzatý písničky, například Jasnou páku a SPS jsem založil v roce 1988. Nemohu tedy říct, že by nám vydání článku uškodilo nebo naopak.

5) Ve skupině lidí, se kterou jste se scházel, se vyskytovali i nasazení policisté. Víte o někom, kdo na Vás donášel informace?

Vím, chodili jsme do hotelu Union a na Bartolomějský se mě vyptávali na konkrétní lidi. Já jsem řekl, že ho neznám a oni mi ukázali fotky, kde jsme se spolu bavili. Byl mezi námi nasazený, jako punkáč, chodil mezi námi a ještě nás popouzel řečmi na režim. Věřil jsem jenom těm, které jsem znal od mlada, a chodili jsme spolu. Ale vždycky se našel nějaký, který donášel.

6) Řekl byste, že měla celá situace nějaký dopad na Vaší rodinu?

Určitě to dopad mělo. Chodili k nám domů ve čtyři ráno, zvonili a táta mě musel budít, ať si to jdu vyřešit. Bylo to na denním pořádku, volali a chodili i do práce. Rodiče nebyli nadšení a mysleli si, že z toho vyrostu. Manželka byla se mnou od začátku, takže všechno tohle vnímala a tuhle muziku taky poslouchala.

7) Zmiňoval jste, že k Vám chodili domů. Byl jste tedy i na výsleších a pod jejich dozorem?

To jsem byl. Měl jsem i jednoho, který na mě čekal před barákem, když jsem jel do práce. Jel se mnou i autobusem, pak mě vytáhl ven a zavedl v Michli na stanici, kde bylo přímo oddělení Závadová mládež. Ráno mě tam přivedl a až večer mě pustil ven, dostal jsem od nich i omluvenku do práce. Několikrát volali i rodičům, aby pro mě přijeli. Sebrali mi punkové pásky a hodně provokovali. Měl jsem i nabídku na spolupráci, to mi nabídli v Bartolomějský a zkoušeli mě zlákat pomocí punkového oblečení, které nebylo normálně k sehnání. Nikdy jsem nespolečně pracoval, ani mě to nikdy nenapadlo. Později jsem si kontroloval v seznamech, jestli tam není moje jméno. Stávalo se mi také, že mě chytili v metru a v místnosti Veřejné bezpečnosti mě zbili. Pravidelně se mi stávalo, že mě během dne víckrát kontrolovali a vyptávali se, proč nejsem v práci. Po

revoluci jsem si dlouho nemohl zvyknout, že mě policisté nekontrolují a ještě se na mě i usmívají.

8) Co Vaši přátelé? Zaznamenali jste, že by se s Vámi někdo přestal stýkat právě z toho důvodu, že jste tímto způsobem bojovali proti režimu? Docházelo ke konfliktům s Vašimi nejbližšími? Nebo jste naopak zaznamenal podporu? Vzpomenete si na reálné situace?

Nikdo se se mnou stýkat nepřestal, spíš naopak. Všechny kamarády jsem k punku přilákal, ostříhali se a začali chodit na koncerty se mnou. Obklopoval jsem se lidmi, kteří měli stejné postoje. Stýkal jsem se i s lidmi z Charty 77, chodili jsme do hospod a v roce 1988 na naše koncerty chodil i Václav Havel. Bylo jedno, do jaké skupiny lidí patříte, nepřítel byl jeden společný. Nebylo to jako dnes, kdy si každý hledá svého nepřítele. Nejhorší na tom je, že už se v dnešní době lidi hádají i mezi sebou. Tenkrát jsme byli všichni společně, v tom to bylo lepší. Až v roce 1990 se to pokazilo.

9) Byla nějaká osoba z tuzemska nebo zahraničí, kterou jste v té době bral jako vzor?

My jsme tenkrát nikoho moc neznali, dostali jsme se maximálně do NDR pro boty. Vzhlížel jsem ke zpěvákům, například Joe Strummer z kapely Clash. Největší paradox na tom je, že všechny tyhle kapely, které jsem obdivoval, tak jsem s nimi později hrál. Třeba se Strummerem jsem si zahrál, ještě než zemřel. Jeli jsme do Anglie a kapela Damned, kterou jsem úplně miloval, nás vzala do šatny a popíjeli jsme spolu. Nikdy jsem si nedovedl představit, že bych se s nimi viděl a pak se mi splnil sen.

10) Jak se změnila Vaše postoje po roce 1989? Vaše kapela pokračovala v hraní i přesto, že se nevzdorovalo vůči režimu?

Kapela v hraní pokračovala dál. V roce 1989 to byl velký přelom, sám jsem nevěděl, o čem mám zpívat. Texty jsem předělal do minulých časů a po 2 až 3 letech jsem je vrátil zpátky do reálného času, protože jsme zjistili, že se vlastně nic moc nezměnilo. Komunisti pořád zůstávali, akorát se převlékli a byli tam pořád ti stejní. Po revoluci to byla hodně hluchá doba, ale na druhou stranu začalo chodit na koncerty hodně lidí. Jezdili sem kapely ze zahraničí, ale teď už se lidi nabažili a dnes už to není nic výjimečného. Kolem roku 1995 to bylo s punkem hodně špatný, protože se objevily další hudební směry, které lidi začali poslouchat, ale pak se to vrátilo. Přesně takhle situace je teď na Slovensku, jsou

v tomhle pozadu a mají tenhle problém až v současné době. My máme texty hlavně o problémech, které řešíme ve svých životech, a o politice zpívám už minimálně. Teď jsem složil Špinavou hru, která naráží na Brusel, který mě štvě kvůli diktování.

11) Dá se říct, že jste před rokem 1989 měl větší motivaci, proč hrát? Vnímali jste po roce 1989, že jste najednou ztratil smysl, proč pořád hrát?

Určitě to byl předtím větší protest. Tenkrát jsme hráli předkola Rockfestu, což byl festival za komunistů a byl rozdělený do několika kol. Byla tam komise, která kontrovala texty, a vždycky nám řekli, že to nejsou úplně vhodné texty, ale byl to už rok 1988 a atmosféra byla o hodně volnější.

12) Je něco, co byste chtěl doplnit? Co nebylo řečeno?

Obdivuji kapely, které začaly hrát v roce 1985. Měli odvahy, založili kapelu a chtěli hrát. Šli do toho s velkým rizikem, a přesto se rozhodli, že kapelu založí. Vnímám to i tak, že tenkrát jsme šli proti jednomu nepříteli a dnes ty mladé kapely chtějí hned peníze a slávu. Neuvědomují si, že je to 30 let, co hrajeme, a trvalo několik let, než jsme si dokázali něco vydělat. Teď je skvělé, že jsou pořád další punkáči. Na koncerty chodí hodně mladý a na koncertech vídám i tři generace vedle sebe, děda s tátou a syn. Nejspíš jsou teď mladý hodně našťvaný, a proto je punk pořád baví.

Rozhovor č. 2

Bořivoj Řehoř

Datum konání rozhovoru: 11. listopadu 2018

Místo konání: Zadní Zborovice

Autorizace: 29. listopadu 2018

1) Jak jsem již zmiňovala, má bakalářská práce se věnuje tématu normalizace a hudební cenzury. Vzpomenete si, jaká byla Vaše situace v době normalizace, zejména na začátku 80. let? Studovali jste? Měl jste v té době rodinu, vlastní děti?

Studoval jsem geologii a průmyslovou školu v Příbrami a následně založil rodinu. S kapelou E!E jsme začali hrát až později, v roce 1987. To už byly dceři dva roky. Připojil jsem s k nim, když jsem se vrátil z vojny. V té době jsme chodili K Pelikánům, kde jsme trávili hodně času a nikam to nevedlo.

2) Hudební scénu v Československu v roce 1983 ovlivnil článek „Nová vlna se starým obsahem“, který vyšel v časopise Tribuna. Když se na tuto dobu díváte z dnešního pohledu, máte pocit, že se hudební scéna nějakým způsobem změnila? Pociťil jste dopad článku?

Podle mě jsem vůbec žádný dopad nepocítil. Já jsem věděl, že článek vyšel, ale jsem hodně svůj a tyhle věci šly mimo mě. V té době jsem měl první kapelu, ale jenom jsme zkoušeli, nikde jsme nehráli. Zpětně si myslím, že ani ostatní kapely, které v té době vystupovali, dopad článku nepocítili. Hudební scéna byla stále stejná. Pamatuju si, že jsme článek později sháněli, abychom si ho přečetli, co v něm vůbec bylo a většina z nás si ho schovala. Myslím si, že 99% populace po přečtení článku neměla tušení, o čem se mluví. Vědět to mohla tak možná Praha a její okolí, kde tohle téma bylo aktuální (v určitých kruzích).

3) Jak se po vydání článku změnil postoj kapely? Chtěli jste ještě více vzdorovat, dát najevo svůj názor nebo jste se přestali zapojovat do této formy vzdoru? Začali jste celý systém vnímat jiným pohledem?

Tenkrát to bylo vzdorování na půdě u mých rodičů, kde také zůstalo. Tahle moje první kapela zanikla už na průmyslovce, já jsem měl hned rodinu a šel jsem na vojnu. Až později se založením kapely E!E jsme začali zkoušet ve fabrice v Příbrami. Po vydání Nové vlny se starým obsahem jsem systém vnímal stále stejným pohledem. Těžko říct, kolik lidí v té době vůbec tenhle článek zaznamenalo. Pár lidí si to určitě přečetlo, ale myslím si, že článek zapadl v množství dalších příspěvků v novinách. Později vyšel ještě jeden, ten byl obsahově o něco větší, ale přirovnal bych to k dnešní době. Dnes na internetu přečteme spoustu informací, a pokud to není zásadní zpráva, tak zapadne do velkého množství vydaných článků. Stejně tak si myslím, že zapadl tento článek v roce 1983.

4) Kapela E!E pochází z Příbrami. Cítil jste v té době rivalitu mezi Prahou a Příbramí?

Rivalita tam určitě byla. Je důležité říct, že i v té Praze byly různé komunity punku, ve kterých byla napjatá situace.

5) Jak reagovali Vaši fanoušci? Došlo ke ztrátě příznivců nebo naopak jste pociťovali nárůst? Cítili jste z jejich strany podporu?

To, co se nám stalo, jsem nikdy nepochopil. Byli jsme malá kapela z Příbrami, v roce 1988 jsme natočili demo kazetu a po revoluci v roce 1991 jsme vyprodali

Vltavskou v Praze !!! Demo kazeta se šířila mezi fanoušky, přehrávali si jí a před revolucí spousta lidí znala naše písničky. Tenkrát jsme byli třetí kapela, která vyprodala tohle kulturní centrum. Necháпали jsme, že kazetu všichni znali. Před revolucí jsme měli příbramskou základnu fanoušků, kteří byli neuvěřitelně skalní a jezdili za námi i mimo Příbram. Předávali si mezi sebou nahrávky. Dokonce jsme v roce 1996 hráli jako předkapela Sex Pistols, což byl tenkrát vrchol tohoto amatérského hraní.

6) Dotýkaly se Vás perzekuce?

Na výslechy jsem chodil, ale paradoxně mě vždycky nabíjely. Já vždycky vylezl ještě víc naštvanej a chtěl jsem o to víc vzdorovat. Bylo to samozřejmě hustý, několikrát jsme dostali, brečeli jsme. Tenkrát jsem byl na koncertě FPB v Teplicích, kde nás policajti odchytili. Pamatuji si do dneška policejní stanici, druhý den ráno nás pustili a já měl na sobě koženkové sako, placky a všechno mi rozervali. Byli jsme připoutaný k topení, mlátili nás a ráno jsme museli opustit město. Jak jsme jeli domů, tak jsem byl hned rozhodnutej, že si seženu další sako, další placky. Jezdil jsem hodně s punkáčema z Jihlavy, se kterými se stýkáme do dnešní doby. Policajti si vždycky našli záminku, proč tenkrát někoho vzít na stanici, a to i přes to, že nás všechny znali.

7) Řekl byste, že měla celá situace nějaký dopad na Vaší rodinu?

Dopad to mělo velký, hlavně na moje rodiče. Táta se to všechno snažil vždy zachraňovat, máma byla ta, která nesouhlasila s tím, jak vypadám. Ale na druhou stranu vždy podržela. Měl jsem na benešovsku Příbrami barák (hradlo), kde jsme se všichni scházeli a já ho chtěl tenkrát koupit. Komunisti to samozřejmě zamítli, máma se tenkrát nabídla, že barák koupí na sebe, ale strana pochopila, jak by to bylo. Ironicky je ten barák do dnešní doby neobydlenej.

8) Co Vaši přátelé? Zaznamenali jste, že by se s Vámi někdo přestal stýkat právě z toho důvodu, že jste tímto způsobem bojovali proti režimu? Docházelo ke konfliktům s Vašimi nejbližšími? Nebo jste naopak zaznamenal podporu? Vzpomenete si na reálné situace?

Já tohle vůbec nevnímám. Naopak jsem byl v té době na Benešovsku a šel jsem na hudební zábavu oblečenej tak, jak jsem chodil. Všichni se divili a nadávali mi, co tam dělám. Tenkrát se mě tam zastal jeden, odtáhl mě do kuchyně abych nedostal vod dalších hašišáků a také jsme kamarádi do dnešní doby. Ale nevybavuju si nikoho, kdo by mi řekl, že se semnou nebude bavit, protože poslouchám tuhle

muziku a jsem podle toho také oblečený. Když jsem šel s dcerou do školky, tak se soudružky učitelky nestačily divit. Spousta lidí nechápalo i to, že mám vůbec dítě. Ale vnímal jsem, že se na nás společnost dívá skrz prsty. Jednou jsme vyrazili s klukama z kapely s našimi dětmi na safari do Dvora Králové, hlavním středem pozornosti jsme byli my, zvířata nikoho nezajímala.

9) Ve skupině lidí, ve které jste se vyskytoval, mohl být i někdo nasazený jako tajný policista. Víte o někom, kdo na Vás donášel informace?

Vždycky nám vyhrožoval starosta (tenkrát předseda Národního Výboru), ale o nikom konkrétním nevím. Mohlo tam mezi námi být spousta nasazených, ale já to neřeším. Jednou jsme viděli někoho, jak naproti na kopci fotí náš barák, běželi jsme za ním a zjistili jsme, že je to náš kamarád z Plzně. O klukovi, u kterého jsem bydlel v Příbrami, se říkalo, že donáší. Nikdy jsem to neřešil a stýkáme se do dneška.

10) Byla nějaká osoba z tuzemska nebo zahraničí, kterou jste v té době bral jako vzor?

Nebylo kde brát vzor. Občas jsme sehnali kazety The Exploited a Sex Pistols, jednou někdo přitáhl něco z Brava, kde byly fotky punkáčů, ale přišlo to o hodně později. Když jsem začal chodit na průmyslovou školu, tak tam to přišlo všechno samo. Jako příbramský jsme jezdili na Bon Pari, kteří ovlivnili hodně hudební scénu, a byla to ta tzv. nová vlna.

11) Jak se změnila Vaše postoje po roce 1989? Vaše kapela pokračovala v hraní i přesto, že se nevzdorovalo vůči režimu?

Hned jsem po revoluci udělal písničku Občanský fórum. Samozřejmě jsem byl na demonstracích a tahle písnička dávala najevo, kdo všechno je v Občanském fóru a jaká je to blamáž. Je stále o čem psát, je nutno říct, že kluci z kapely mě od politiky trochu stahují zpátky, krotí mě. Hrajeme o všem a já tam vždycky politiku dával hodně. Moje postoje po roce 1989 zůstaly stejné, teď je to možná ještě horší, než to bylo dřív. Sice můžeme říkat, co chceme, ale to taky tak úplně není.

12) Je něco, co byste chtěl doplnit? Co nebylo řečeno?

Jen jsem si vzpomněl k těm možnejm práskačům. Měl jsem na baráku ve starý truhle sbírku novin od prababičky – od tatíčka Masaryka po okupaci v roce 68. Při stěhování sem zjistil, že tam nejsou – jestli to někdo vodnes fízlům nebo s tím zatopil, je to škoda.

Rozhovor č. 3

JOSEF JANÍČEK

Datum konání rozhovoru: 7. listopadu 2018

Místo konání: Praha, Žižkov

Autorizace: 28. listopadu 2018

1) Jak jsem již zmiňovala, má bakalářská práce se věnuje tématu normalizace a hudební cenzury. Vzpomenete si, jaká byla Vaše situace v době normalizace, zejména na začátku 80. let? Studoval/a jste? Měl/a jste v té době rodinu, vlastní děti?

Normalizace začala zhruba v roce 1969 a to jsme spíš ještě hráli. Ještě jsem se hodně věnoval muzice. Až v roce 1982 se mi narodil syn, takže by se dalo říct, že pak jsem v rodině žil. Kapela The Plastic People of the Universe začala hrát v roce 1968 a já v té době hrál s kapelou The Primitives Group, ale ta se v roce 1969 rozpadla, když nastoupil Husák. To začala ta tvrdá normalizace a Primitives se rozpadli. Většina z nich odjela do zahraničí a já měl také příslib, že pojedu do Rakouska, ale nakonec jsem to vzdal. Nikam jsem nejel a v létě 1969 jsem začal hrát s Plastikama. Byl jsem kamarád s Martinem Jirousem, Věrou Jirousovou a Honzou a Zorkou Saglovými, kteří tvořili umělecký tým The Primitives Group a stali se i součástí týmu Plastiků. Martin Plastyky přesvědčil, aby mě vzali do kapely. Plastici měli původně svojí velmi zajímavou tvorbu, ale když jsem přišel já tak se to změnilo a začali jsme hrát Velvetu. A pak se to zase změnilo na vlastní tvorbu, hudbu skládal Mejla.

2) Zmiňoval jste, že jste měl možnost vycestovat do Rakouska. Proč jste se nakonec rozhodl zůstat v Československu?

V té době hodně lidí emigrovalo, odjíždělo ven. My jsme také běhali po rakouských ambasádách a v té době už to nebylo tak jednoduché. Psali jsme si zvací dopisy a já jsem dostal příslib. Příklad, tedy peníze od banky, bez kterých nebylo možné vycestovat, byl 127 šilinků. V té době to pro mě bylo docela dost peněz a ani nevím, co by se dalo za tyhle peníze koupit. Spíš jsem usoudil, že se mi tam nechce. Možná to souviselo i s mámou, rodinou a ani sám nevím, co všechno k tomu přispělo. Pavel Pešta, baskytarista z Primitives, hned 28. srpna odjel do Vídně a potom po nějaké době vlakem s emigranty z Vídně a popisoval

mi, jak cestou vlak zastavoval, lidé vystupovali a on stále seděl a dojel až do Ženevy, kde zůstal.

3) Hudební scénu v Československu v roce 1983 ovlivnil článek „Nová vlna se starým obsahem“, který vyšel v časopise Tribuna. Když se na tuto dobu díváte z dnešního pohledu, máte pocit, že se hudební scéna nějakým způsobem změnila? Pocítil jste dopad článku?

Já jsem ten článek asi nečetl nebo si to nepamatuju, i když možná jsem se s ním někde setkal. My jsme moc nesledovali, co se děje na oficiální scéně. Vždycky nám byli podezřelí umělci, kteří mohli vystupovat. Pro mě byl rok 1983 vyvrcholením normalizačního tlaku. Od roku 1980, co byla Solidarita v Polsku a tady se státní moc bála, že by to mohlo přijít také k nám. Byly velké represe vůči mým kamarádům a byla velká vlna emigrace po roce 1980. Hodně lidí přímo z undergroundu emigrovalo. Konkrétně náš saxofonista Vráťa Brabenec, kterého navštívila státní policie v jednu v noci, vyhrožovali, že mu vyrazí zuby, zabijí dítě, nakonec emigroval. Bylo to součástí policejní akce Asanace, která měla za cíl donutit zejména signatáře Charty 77 k odchodu z Československa. My jsme v té době chodili na Jazz Q, párkrát jsem byl na Pražském výběru, ale jak jsem již říkal, přišlo nám podezřelé, že můžou hrát. Polojazzové kapely hrály, ale jak jsme se později dozvěděli, také chodili na výslechy a měli problémy. My to v té době viděli tak, že my hrát nemůžeme, ale oni hrajou.

4) Jak se po vydání článku změnil postoj kapely? Chtěli jste ještě více vzdorovat, dát najevo svůj názor nebo jste se přestali zapojovat do této formy vzdoru? Začali jste celý systém vnímat jiným pohledem?

To s tím nesouviselo. Jestli vyšel nějaký článek, tak jsme o tom asi věděli, ale nebylo to pro nás důležité. My jsme nechtěli být partyzáni, ale chtěli jsme hrát podle sebe a ignorovat tu komunistickou vládu. Ale právě tím jsme je nejvíce štvali. Mladý lidi to pochytali od nás a spousta lidí se takhle začalo chovat taky. Zakládali podobné skupiny, chodili na výslechy. V dnešní době je to trochu složitější, tenkrát bylo lehčí určit, kdo je ten nepřítel a proti komu se vymezovat.

5) I přes zákaz hraní kapela pokračovala, jak probíhalo koncertování?

Hráli jsme v soukromých barácích, v roce 1981 jsme hráli poslední koncert a policie potom ten barák zlikvidovala. V pořadí to byl asi již čtvrtý barák, který policie zničila, konkrétně ho zapálili. Hasiči se potom divili, jak je možné, že to celé chytlo na čtyřech místech najednou. Od roku 1976, po zavření, jsme hráli na

soukromých barácích, pro uzavřenou společnost. Idealizovali jsme si, že když bude mít někdo soukromý barák, budou tam jezdit jeho kamarádi, příznivci a kapely, tak budeme nedosažitelný. To byl ale omyl. Skaláka vystěhovali z Nové Víscky z důvodu, že v tomto objektu bude vojenský záměr. Skalák dnes pokračuje v Magorově Vydří, což je festival, který bývá začátkem léta. Soukromé baráky kde byl náš koncert, nebo kapely Pavla Zajíčka a Mejly DG 307 začali postupně likvidovat, například z důvodu autobusové zastávky, ale nikdy tam žádná zastávka nevznikla.

6) Týkaly se konkrétně Vás perzekuce? Byl jste pozvaný na výslechy?

Na výslechy jsme chodili dost často, už i před rokem 1976. V roce 1974 byly Postupice, a to skončilo tím, že v okolí bylo několik policistů a my jsme měli pronajatý autobus pro kapelu i příznivce od CSAD, ve kterém policisté všechny po koncertě zkontrolovali (tzv. perlustrace, tedy občanské průkazy.) Byli tam i mladí lidé, kteří ještě chodili do školy a policisté zareagovali tak, že je nechali vyhodit ze škol. V roce 1975 měl svatbu Mejla a Jana v Kostelci u Křížku, kam přijeli autobusy policistů a když svatba skončila, tedy koncert, tak několik lidí odvezli na Ruzyň. Policisté tam čekali, než se všichni sjedou a vejdou společně do sálu, tedy demonstrace síly (asi 3, nebo 4 plné autobusy) a jak byli nervózní, tak kouřili a zůstalo tam po nich úplně bílá zem od vajglu a popela. Pár lidí dostalo pendrekem. V roce 1976 jsme si říkali, že už se o nás přestali zajímat. Na koncertě v Bojanovicích nebyl žádný zásah, ale pak nás asi 30 lidí zavřeli. Některé pustili brzy, já tam byl půl roku bez soudu a čtyři lidi odsoudili. Když přijel na návštěvu Brežněv, tak nás preventivně zavřeli na 48 hodin, asi abychom mu neublížili. Jednou mi dělali domovní prohlídku, právě když jsem byl zavřený, a to jsem se bál, co jsem kde nechal schovaného. Zajímavé je, že jsem nikdy nedostal nabídku na spolupráci. Řídil jsem se známými pokyny – nic nevím, nebyl jsem, nepamatuju si. V roce 1977 po Chartě 77 nás po koncertě odvezli do Děčína. Nabídli se, že mě odvezou zpátky. Při průjezdu vesnicemi zhasínali u cedulí se jmény vesnic světla, abych nevěděl kudy jedem. Pak zastavili, že se na to podívají, že ty světla jako blbnou. Mně řekli, ať si taky vystoupím, hned naskočili zpátky do auta a odjeli. Musel jsem jít tedy pěšky a doufat, že jdu správným směrem.

7) Jak reagovali Vaši fanoušci? Došlo ke ztrátě příznivců nebo naopak jste pocítili nárůst? Cítili jste z jejich strany podporu?

Od 70. let okolo kapely vznikla skupina kamarádů, dá se říct underground, to bylo víc lidí, kteří se zajímali o hudbu, básně a umění, které nebylo možné vidět v galeriích nebo na oficiálních koncertech. Někteří malovali, psali a to byli lidé, kteří přijeli na koncerty, které byly utajené. Na poslední chvíli se řeklo jednomu člověku, kam má autem další čtyři lidi dovézt, tedy na utajený koncert. Ti lidé si přišli poslechnout muziku, co jsme nového nacvičili, to byli fanoušci, a zároveň přátelé. V roce 1974 byla koncertní akce v Českých Budějovicích (Rudolfovo) PP a několik dalších kapel. Tam se údajně sjelo 2000 lidí. Přijeli máničky i ze Slovenska a jeli si poslechnout naši muziku. Místní obyvatelstvo vyděsili dlouhými vlasy i oblečením a byl tam hodně tvrdý policejní zásah proti těm, kteří se různě potulovali po městě. Na nás fyzický útok nebyl, i když nám vyhrožovali i místní obyvatelé.

8) Kapela koncertovala i po celé republice? Cítil jste rivalitu mezi městy?

Většinou jsme hráli jednou za rok, hráli jsme třeba na Hrádečku u Václava Havla, na Rychnově u manželů Princových, na Nové Visce u Skaláka. Udělali jsme také nahrávku, ať už z koncertu nebo i studiovou, ovšem ne v nějakém nahrávacím studiu, ale třeba u Václava Havla na Hrádečku, nebo v jiném domě a tím jsme skončili, byly to hodně vypjaté situace. Myslím, že jsme v té době nikdy nehráli na Slovensku. Když to vezmu postupně, tak v roce 1972 jsme hráli v Písku na plese, kde jsme vyděsili ředitele, který nás poslal domů. Další koncert byl v Ledči nad Sázavou, což byly oblasti, kde působil Magor (Ivan Martin Jirous). V té době to byly ještě pořád veřejné koncerty. Později byly poloveřejné akce, většinou se to navlékalo na svatby. Dokonce jeden hospodský byl i jako svědek u soudu. Žádnou rivalitu jsem mezi městy necítil, naopak. Tohle všechno bylo hodně spojovací. V 80. letech se začalo hrát trochu víc v Brně, já tam i na pár kapel jel a říkal jsem si, že si tam dovolí o něco víc, že my bychom byli už dávno zavřený. Ale to bylo v půlce 80. let, kdy se atmosféra začala uvolňovat.

9) Řekl byste, že měla celá situace nějaký dopad na Vaší rodinu?

Z tohohle jsem měl strach. Teta mi vysvětlovala, že bych se měl nechat ostříhat a že mámu tímhle ničím. Hrál jsem v kapele, měl jsem výslechy, ale já se pak nehroul do podpisu Charty 77. Možná jsem podvědomě chtěl chránit mámu. Ona žila ve stresu, ale já se ani po sametové revoluci neangažoval v politice. Když jsem byl zavřený, tak proběhla již zmíněná domovní prohlídka a ona psala Husákovi, že jsem nic neprovedl. Byl jsem zámečník a vždy se mě v práci

víceméně zastali. Měl jsem dobrý vztah s vedoucím údržby i ředitelem Sokolské Správy, a to mi také pomohlo. Syn se narodil v roce 1982, tak mohl po revoluci studovat a už jsem se nemusel bát o něj a manželku. I když je fakt, že jsem jednou zvučil koncert, byl jsem na výslechu a později kvůli tomu navštívili i manželku v práci.

10) Co Vaši přátelé? Zaznamenali jste, že by se s Vámi někdo přestal stýkat právě z toho důvodu, že jste tímto způsobem bojovali proti režimu? Docházelo ke konfliktům s Vašimi nejbližšími? Nebo jste naopak zaznamenal podporu? Vzpomenete si na reálné situace?

Já se pohyboval ve společenství lidí, které chodilo do Ječné 7 k Němcům. Kdokoliv k nim přijel, tak tam mohl přespat. Nemyslím si, že by se semnou někdo přestal bavit. Je možné, že se někdo zalekl a zmizel. Také se to střídalo, jeden odešel, další přišel, ale většina kamarádů z undergroundu zůstali přátelé.

11) Zaznamenal jste, že byl ve Vašem okolí někdo nasazený?

Jsou i lidé, kteří pod tlakem podepsali spolupráci, hned nám to řekli a tím pádem se pro ně stali nepoužitelnými. Později se ukázalo díky Cibulkovým seznamům, že nejspíš několik lidí z této skupiny spolupráci podepsalo. Ale nic jsem konkrétně nevysledoval, dokonce existuje i můj svazek, ale já ho nikdy vidět nechtěl. O těch, kteří spolupracovali, víme, byl to nejspíš Jim Čert, který měl mít v harmonice mikrofon a všechno nahrávat. Pak taky Žluťák, který pracoval jako recepční v hotelu a půjčoval Magorovi pokoj. Žluťák měl v hotelovém pokoji mikrofony a STB si to nahrávala. Nevím, na co ho ke spolupráci donutili, většinou to bylo asi vydírání. Tedy pár lidí spolupráci podepsalo, ale zase tak moc nespolečovali, někteří třeba ano, nakonec se státní stejně většinu věcí dozvěděla.

12) Byla nějaká osoba z tuzemska nebo zahraničí, kterou jste v té době bral jako vzor?

Měli jsme spoustu kapel, které nás hodně bavili. Mě hlavně Eric Burdon, kapela The Fugs a taky The Velvet Underground, tedy zpěvák a kytarista LOU REED – to byly kapely, které v Americe takový úspěch neměli, ale v Evropě ano. U nás jsem chodil na Mertu a Hutku, koncem 60tých let na Framus Five.

13) Jak se změnila Vaše postoje po roce 1989? Vaše kapela pokračovala v hraní i přesto, že se nevzdorovalo vůči režimu?

Došlo ke změně názvu kapely. Mejla chtěl za každou cenu hrát, a proto trval na změně názvu a bylo to konfliktní. Kapela se přejmenovala na Půlnoc, se kterou jsme byli v Americe, ale v roce 1993 se rozpadla. Samotní Plastici se rozpadli přejmenováním na Půlnoc a odchodem bubeníka Honzy Brabce v roce 1987/1988. Pak se o návratu Plastiku neuvažovalo, až do doby, kdy nám Václav Havel nabídl, abychom hráli v roce 1997 ve Španělském sále, při výročí 20 let od založení Charty 77. Po roce 1989 se nám všem hodně ulevilo, pustili Magora i Havla. Byla to hezká doba, atmosféra byla výborná. Jezdili k nám muzikanti ze zahraničí a taky pro mě důležití muzikanti z Irska, kterým se u nás hodně líbilo. Bydleli tu třeba několik let a hráli jsme krásnou, irskou, hospodskou muziku. Václav Havel byl záruka slušnosti.

14) Je něco, co byste chtěl doplnit? Co nebylo řečeno?

Nic mě nenapadá, co ještě nezaznělo. Ani není nic, co bych chtěl doplnit.

Rozhovor č. 4

Štěpán „Makeba“ Málek

Datum konání rozhovoru: 12. května 2018

Místo konání: Nový Bydžov

Autorizace: 29. května 2018

1) Jak jsem již zmiňovala, má bakalářská práce se věnuje tématu normalizace a hudební cenzury. Vzpomenete si, jaká byla Vaše situace v době normalizace, zejména na začátku 80. let? Studoval jste? Měl jste v té době rodinu, vlastní děti?

Určitě si vzpomenu, rodinu a děti jsem ještě neměl. V době normalizace jsem studoval Střední průmyslovou školu kamenickou v Hořicích, obor kamenosochař. Tam jsme založili se spolužákama první punkovou kapelu Ježkovy zraky. Po střední škole jsme v Novém Bydžově založili kapelu Kmitací adaptér, která předcházela kapele N.V.Ú. V roce 1984 jsem si dal přihlášku na Pedagogickou fakultu v Hradci Králové, kde jsem studoval a nedostudoval, což bylo samozřejmě do určité míry ovoce té kapely. Proděkanem mi bylo řečeno, že nejsem vhodný typ budoucího socialistického pedagoga. To jsem opravdu nebyl a na jednu stranu se člověku i ulevilo, když mě vyhodili. Poté jsem skončil v dělnických profesích, chodil na výslechy a to mě stálo i vztah s tehdejší přítelkyní. Rovnou mi řekli, ať se nepokouším o studium na jiné škole. Ale samozřejmě mi hned nabízeli, abych

podepsal spolupráci a to bych dostudovat mohl. Určitou formu perzekuce jsem zažil.

2) Hudební scénu v Československu v roce 1983 ovlivnil článek „Nová vlna se starým obsahem“, který vyšel v časopise Tribuna. Když se na tuto dobu díváte z dnešního pohledu, máte pocit, že se hudební scéna nějakým způsobem změnila? Pocítil jste dopad článku?

Svým způsobem ano. V souvislosti s tímto strašným paskvilem, za kterým stojí Krýzl a Bakešová, vnímám beznaděj, a proto je i tohle jeden z důvodů, proč nikdy nebudu brečet po starých časech. Určitá forma rezignace, hodně lidí emigrovalo, další začali hodně pít, fetovat a ta beznaděj.. Hudební scéna se z toho oklepala, hledaly se další cestičky, jak fungovat a hrát. Ale byla to v podstatě kudla do zad. Kolem roku 1981,1982 kulminovala nová vlna v hudbě a tento článek to dost brutálně zaťal, smíchali páté přes deváté. Bylo to v té době špatný.

3) Jak se po vydání článku změnil postoj kapely? Chtěli jste ještě více vzdorovat, dát najevo svůj názor nebo jste se přestali zapojovat do této formy vzdoru? Začali jste celý systém vnímat jiným pohledem?

Ježkovy zraky jsme založili v roce 1982 a náš postoj se neměl v čem měnit. My jsme chtěli hrát to, co jsme hráli. Ale pohled na systém se dost změnil. Začali jsme vnímat, že člověk může být perzekuovaný pouze proto, že dělá něco, co ho baví a i přesto, že nikde nelže, nekrade, nikomu neubližuje. Člověk chytá dehonestující nálepky. Byl jsem v podstatě první punkáč tady na malém městě, a i když jsem se vždycky choval k lidem tak, jak jsem chtěl, aby se oni chovali ke mně, tak jsem si tady záhy vysloužil nálepku žrouta miminek, fašisty a narkomana. Najednou se člověk stává problémovým elementem. Myslím si, že si ten systém spoustu špatných koleček ve stroji vytvořil sám. Právě tou svojí paranoiou, perzekucemi. Tehdejší laická veřejnost se punkáčů ptala, proti čemu svým vzhledem bojují, proti čemu protestují a co se jim na tom líbí. Já jsem říkal, že nebojuju ani neprotestuju, mně se to prostě líbí, mně se líbí ta muzika a ten styl oblékání. Věděl jsem, že v té společnosti tady není všechno v pořádku, ale byl jsem mladý naivní kluk a až po revoluci lidem docházelo, že jsme sice tušili, že je tady hodně věcí špatně, ale nikomu nedocházelo, že nás měl režim všechny tak zpracovaný, podchycený. Člověk hledal alternativy, jako ostrůvky svobody pro sebe z té šedi, co tady byla. Ale tím, že se člověk vymykal, se tak stával závadovým elementem.

4) Jak reagovali Vaši fanoušci? Došlo ke ztrátě příznivců nebo naopak jste pocítili nárůst? Cítili jste z jejich strany podporu?

Koncerty byly o hodně vzácnější, hrálo se jednou někdy dvakrát za půl roku. Většinou to byla třeba oficiálně svatba a byla to privátní akce. Vystoupili tam folkaři, underground, punkáči, alternativy a lidé si toho hodně vážili, bylo to stmelené, protože byl jeden společný nepřítel a společný strach ze společného problému. Damoklův meč nad celou akcí visel od začátku do konce. Když se na akci jelo, tak člověk ani nevěděl, jestli koncert proběhne, jestli nebude gumoléčba nebo jestli v půlce koncert nezatrhnou. Záleželo také na tom, jak moc se bál majitel hospody nebo jak moc byli otrlí svatebčané a pořadatelé. Ta podpora tam byla, živá muzika byla vzácná, tak jsme byli rádi za každou akci.

5) Řekl byste, že měla celá situace nějaký dopad na Vaší rodinu?

Řekl bych, že ano. Přece jen jsme měli jako rodina kliku. Já jsem to odnesl vyhazovem z vysoké školy a rozchodem s přítelkyní. Tak jednou za měsíc za mnou přijeli příslušníci StB, tehdy ještě do školy nebo později do práce, a odvezli mě na výslech, který většinou trval tak hodinu, někdy dvě. StB tlačila i na mé rodiče, abych podepsal spolupráci. Po revoluci mi mamka řekla, že kdyby nebyl samet, tak by tak do roka šli od svého zaměstnání. Oba celý život učili v Novém Bydžově na zvláštní škole, otec byl ředitelem.

6) Co Vaši přátelé? Zaznamenali jste, že by se s Vámi někdo přestal stýkat právě z toho důvodu, že jste tímto způsobem bojovali proti režimu? Docházelo ke konfliktům s Vašimi nejbližšími? Nebo jste naopak zaznamenal podporu? Vzpomenete si na reálné situace?

Nedá se říct, že by se se mnou někdo přestal stýkat, naopak. Já jsem v té době hodně lidí poznával. Na akcích, kam jsme jezdili jako diváci nebo jako hrající kapela, jsem poznal spoustu lidí a kontaktů, které mám do dnešní doby.

7) Vyrůstal jste u Hradce Králové, vnímal jste rozdíl mezi hudebními skupinami v Praze a u Vás na malém městě?

V té době jsme o sobě s ostatními kapelami věděli. Například se Zdendou Růžičkou z SPS jsme o sobě věděli, ale nestýkali jsme se. Dnes se tomu smějeme, ale kapely typu Plexis, SPS, Stalinovy oběti apod., to byly kapely z velkého města a ta scéna byla bohatší a víc propojená. My jsme byli kluci z vesnice a do jisté míry tam fungovala, byť ne otevřená, rivalita. Velmi často měli pražské kapely tendenci být namyšlené a říkali o sobě, že to jsou ti punkáči z Prahy. Na druhou

stranu, některé kapely mimo velká centra, měli tendenci říkat, že to jsou machírci z Prahy. Bylo to relativní, ale věděli jsme o sobě a potkávali se. V té době jsme začali schválně používat i nálepku aggro-punk, ale až po revoluci jsme zjistili, že tento pojem se bere jako výraz pro hodně ostrý a agresivní punk. My to brali jako vesnický aggro-punk.

8) Byl jste osočen, že jste se ocitl na seznamech agentů Státní bezpečnosti. Můžete k tomu říct svoje vysvětlení?

Je to nepříjemná věc, ale dnes už s tím problémem nemám. Objevil jsem se na seznamech agentů StB, dokonce dvakrát, jako agent Štěpán. Já jsem k tomu zjišťoval, co se dalo. Hned po revoluci, když se otevřely a byly přístupné archivy v Pardubicích, tak jsem tam byl. Tam jsem k sobě nenašel vůbec nic. Ale je nutné říct i to, že jsem byl tzv. rozpracovaný. Byl jsem výtvarník, hrál jsem amatérské divadlo, pohyboval jsem se mezi muzikantama, byl jsem v Jazzové sekci a studoval jsem vysokou školu. Byl jsem pro ně nejspíš dobrý vzorek. Lámali mě ke spolupráci a je jediná věc, kterou jsem StB podepsal. Bylo to po prvním výslechu, podepisoval jsem protokol, kde byl dovětek, že na mě nebyl vyvíjen nepřiměřený psychický ani fyzický nátlak, což bych jim podepsal, i kdyby ze mě krev tekla. Člověk z toho v šoku byl, ale žádné vázací akty jsem nikdy nepodepsal. Nikdy jsem nedonášel, nespolečnicoval. Hodně lidí mi říkalo, ať se soudím, ale mně se mezitím povedlo díky kontaktům zjistit z archivu Ministerstva vnitra, že v archivech se našla pouze informace o skartaci mého svazku, ke kterému došlo 12. 12. 1989. To tentokrát bylo i v televizi, na skládce za Hradcem Králové Stbáci pálili archivy. Ještě existují tzv. předmětové svazky (Mládež ve východních Čechách, Zavadová mládež), tam byla naše kapela, což bylo pochopitelné. Vydal jsem i prohlášení, které bylo na našich stránkách a tohle moje povídání jeden rok vyšlo ve fanzinu Trutnovského festivalu.

9) Víte o někom, kdo byl ve Vašem okolí nasazený jako tajný policista?

Ne, konkrétně opravdu nevím. Tak, jak si to můžou myslet o mně, tak bych si to mohl myslet o nich. Já se přiznám, že jsem ty seznamy ani nečetl. Hodně jsem jezdil do Hradce, kde ta punková a undergroundová scéna byla, ale určitě tam někoho zpracovaného mít museli. Já se na jednu stranu nedivím, že ty lidi vyměkli. Zvláště, když měl někdo rodinu a oni začali tlačit a vyhrožovat. Mě když si odvezli k výslechu, tak se vyptávali na konkrétní místa, kde jsme hráli. Ptali se na jména a další kapely, jestli tam byli chartisti, já jsem v té době ty lidi znal,

ale nevěděl jsem, že to jsou chartisti. Bylo mi to v té době jedno, kdo to je, byl jsem mladý. Až později jsem si to začal postupně v hlavě rovnat. Ale je jasné, že tam někteří lidé nasazení byli. Stalo se mi, že kamarád z Hradce za námi přišel a rovnou řekl, ať si před ním dáваме pozor, že se začal bát a spolupráci podepsal.

10) Byla nějaká osoba z tuzemska nebo zahraničí, kterou jste v té době bral jako vzor?

Měl, byl to Jello Biafra. Postoji, názory a celkovým přístupem, protože pro mě Dead Kennedys byl punk jak řemen a přesto byli něčím specifictí a svý. V rámci tuzemska to nikdo konkrétní nebyl, ale spíš to byly kapely a celky kolem brněnský scény.

11) Jak se změnil Vaše postoje po roce 1989? Vaše kapela pokračovala v hraní i přesto, že se nevzdorovalo vůči režimu?

Po revoluci jsme byli plní iluzí, nadšení a zároveň strach z toho, o čem teď budeme hrát a zpívat jako punková kapela. Ale je fakt, že i za totáče jsme měli tendenci jako N.V.Ú. nedělat žádné agitační texty, spíš uvažovat všeobecně. Klukům jsem řekl, že tam budou pořád stejní lidé, akorát nebudou mít červené triko, ale politické spektrum bude hrát v barvách duhy. Vždycky bude o čem zpívat a hrát. Bohužel ta realita dost krutě a krušně předčila naše tušení a očekávání. Z celkového vývoje politické kultury jsem hodně rozladěný. Já si říkám, že i tenhle systém se jednou musí rozpadnout. Už jenom podle toho, co předvádí naši politici. V této době vůbec nemám pocit, že by nebylo o čem psát, naopak. Spíš se hlídám, abychom se neopakovali v obrazech.

12) Je něco, co byste chtěl doplnit? Co nebylo řečeno?

To je těžká otázka, protože takových povídání jsem dělal už hodně. Ale rád říkám, aby lidé používali hlavu a srdce a chovali se k sobě tak, jak by se chovat měli.

Rozhovor č. 5

Petr Poly Pálenský

Datum konání rozhovoru: 10. 10. 2018

Místo konání rozhovoru: Praha, Holešovice

Autorizace: 16. října 2018

1) Jak jsem již zmiňovala, má bakalářská práce se věnuje tématu normalizace a hudební cenzury. Vzpomenete si, jaká byla Vaše situace v době normalizace, zejména na začátku 80. let? Studoval jste? Měl jste v té době rodinu, vlastní děti?

Naší kapelu Insania jsme založili v prvním ročníku na vysoké škole v roce 1988 a hned v tom prvním ročníku jsme začínali mít problémy. Měli jsme asi pět koncertů, hlavně v klubu Křenová v Brně a začali jsme mít tzv. fanklub, který měl zhruba 150 nebo 200 členů. Jeden kluk nám ho založil, vydávali jsme fanzin, který kopíroval právě tenhle kluk pro členy, a už to samozřejmě bylo špatně. My jsme nafotili satanistický fotky, které vznikaly na hřbitově, které ten kluk prodával. Tenkrát byli laděný do satanismu, ale to jsme nikdy nebrali nějak smrtelně vážně. Spíš to byla revolta z naší strany. Natočili jsme také demo, které se posílalo na kazetách.

2) Víte teď o někom, kdo mohl být na Vás nasazený jako tajný policista?

Ano, do toho fanklubu se nám infiltroval nějaký policista z StB. Všechny materiály si objednal a pak byly ty hlavní problémy naše koncerty na Křenově, kde to bylo vždycky narvaný a divoký. Svedli se na nás rozbitý výlohy kolem, ale to byla jenom záminka. Asi po roce působení přišel pán z Stb, který šel za dvěma spoluhráči z kapely, kteří studovali na právech, já studoval na filozofické fakultě. Řekl jim, že pokud činnost s kapelou neukončíme, tak nám zařídí vyhazov ve škole. My byli čerstvě v prvním ročníku, tenkrát nebylo nic jednoduchého se na ty školy dostat, takže jsme odešli do disentu/undergroundu. Změnili jsme si název na Skimmed a hráli jsme až do roku 1992 pod změněným názvem. Až do revoluce jsme hráli ve zkušebně pro kamarády, natočili jsme pod novým názvem i nové demo, ale to jsme také šířili pouze mezi kamarády. Později už mělo Stb jiné starosti.

3) Hudební scénu v Československu v roce 1983 ovlivnil článek „Nová vlna se starým obsahem“, který vyšel v časopise Tribuna. Když se na tuto dobu díváte z dnešního pohledu, máte pocit, že se hudební scéna nějakým způsobem změnila? Pocítil jste dopad článku?

Já to můžu hodnotit jenom v rámci metalové a punkové scény. Všechny ty články jsem nečetl, já tohle znám jen podle názvu a rozhodně bych Vám z toho nedokázal nic odcitovat. Já si pamatuju, jak v 80. letech začala média reagovat na nový, tvrdý kapely. Vybavuji si Aktuality, ve kterých byly hrůzostrašné reportáže

právě o tom, jak zkažená mládež chodí na takhle hlučné koncerty. Toho začalo později přibývat, bylo to v novinách jako odstrašující případy včetně názorů starších kulturních pracovníků, že je to pouze tupá hudba, která je i škodlivá zdraví. Ve druhé polovině 80. let už toho bylo docela dost, ale paradoxně tady byly kapely, které hrát mohly, a naopak mám pocit, že to tomu režimu spíš vyhovovalo. Takový ten ukázněný metal typu Citrón a Kern, mám pocit, že to byla dechovka pro mladý a komunisti ji svým způsobem protěžovali, protože viděli, že mládeži, co chodí na metalové koncerty, nejde o žádné svržení režimu. My jsme teda neměli rádi tzv. heavy metal, koncerty pořádali svazáci a kapely byly bodované ve Slavíku. Punk byl něco jiného, tam byly rebelsky naladěný lidi, ale z mého pohledu byl metal po počáteční hysterii režimem protěžovaný.

4) Jak se po vydání článku změnil postoj kapely? Chtěli jste ještě více vzdorovat, dát najevo svůj názor nebo jste se přestali zapojovat do této formy vzdoru? Začali jste celý systém vnímat jiným pohledem?

Postoj kapely se vůbec nezměnil, to šlo mimo nás. Paradoxní je, že my jsme ani vzdorovat nechtěli. My jsme chtěli spíš provokovat, což nám vydrželo doposud. Šlo o revoltu směrem ke starším lidem, v tom hrál roli i ten satanismus. Babičky se křížovaly, když viděly obrácené kříže. A to nás bavilo, byla to téměř pubertální zábava. Takže z naší strany nešlo o žádnou protistátní činnost. My jsme souvislosti začali chápat, až když nás zakázali a až když byla revoluce. Tak to nás mravně a ideologicky probudilo, do té doby nás politika nezajímala a chtěli jsme dělat divokou hudbu, která vadí.

5) Jak reagovali Vaši fanoušci? Došlo ke ztrátě příznivců nebo naopak jste pocítili nárůst? Cítili jste z jejich strany podporu?

My jsme fanoušky ztratili tím, že jsme najednou nemohli hrát. Nemohli jsme se nikde ukazovat. Tenkrát to fungovalo tak, že tady toho moc nebylo a my jsme byla jedna z těch kapel, která hrála hrozně rychle a brutálně. Dá se říct, že se tomu říkalo hardcore a nás si ty lidi našli sami. Kazety si nahrávali mezi sebou a najednou byl o nás obrovský zájem. Nebyla tady žádná propagace, lidi si to mezi sebou řekli, a když jsme hráli na Křence, tak si o tom řekli a bylo tam plno. Jakmile nás zakázali, tak naše veřejné působení skončilo. Mezitím se už postupně vyrojila spousta dalších podobných kapel a už to ani nebylo tak vzácný. My jsme vyšuměli ze scény a vracet se pro nás bylo mnohem těžší. Naše publikum mezitím

zesláblo. Jméno jsme měli, byli jsme brány, měli jsme auru zakázané kapely a byli jsme spíš pro ty zasvěcený, kteří věděli.

6) Týkaly se konkrétně Vás perzekuce? Byl jste pozvaný na výslechy?

Já osobně ne, ale spoluhráči z kapely ano. Mě si nepozvali nejspíš proto, že se mnou nechtěli ztrácet čas, měli dvě mouchy jednou ranou na těch právech. Možná měli na těch právech lepší postavení, filozofická fakulta byla vnímána jako taková dost neformální. Ani na zkoušky se nechodilo v oblecích a myslím si, že to bylo brané jako pelešišťe volnomyšlenkářů a neměli tam tak silnou pozici. Ještě k tomu chci říct, že celé to začalo tak, že nám volal vyplašeně zakladatel našeho fanklubu, a to bylo jak z akčního filmu. Oni v noci vtrhli k němu domů, přepadovka. Všechno mu vzali, veškeré materiály a odvezli všechny fanziny, demo kazety, fotky a podobně. On nám hned volal, že se tohle stalo a my jsme byli samozřejmě taky vyplašený, bylo nám osmnáct. Potom jenom toho Martina Malečka a Martina Vrbíka si pozvali na výslech, ukázali jim, že ty všechny věci mají a strašně je zajímalo, o čem se v našich písničkách zpívá, protože všechno bylo v angličtině. Já jsem ještě chytře nechal na to demo napsat „z bezpečnostních důvodů nazpíváno v anglické verzi“ a to je samozřejmě strašně zajímalo. Řekli jsme jim nějaké nesmysly, já jsem tenkrát napsal alternativní texty, kde byly vynechané veškeré pasáže, které se jim nemusely líbit. Tohle byla taková divočejší věc, která se kolem toho udála. Potom už ty perzekuce žádné nebyly, protože jsme s tím přestali, pro nás to tak důležité nebylo. My jsme pak hráli neveřejně a naštěstí za rok už bylo hotovo.

7) Pocházíte z Brna, vnímal jste v té době rozdíly/konkurenci mezi Prahou a Brnem?

Praha je jiný svět. Já jsem vždycky cítil lehký despekt ze strany pražských kapel. Morava je vnímaná, že je to někde daleko na východě a ten lehký despekt tam u pár kapel opravdu byl. Ale to mluvím spíš o té porevoluční době. V té předrevoluční době jsme se pohybovali hlavně na Moravě, do Prahy jsme vůbec nejezdili.

8) Řekl byste, že měla celá situace nějaký dopad na Vaší rodinu?

Byl jsem mladý, rodinu jsem ještě neměl, měl jsem jenom rodiče. Tím, že jsme poslušně rychle skončili, tak tím to bylo vyřízené. Žádné perzekuce nebo jiné dopady to na nás nemělo. Mohlo to být i tím, si myslím, že Brno bylo o trochu uvolněnější, oproti Praze. Také to mohlo být tím, že jsme nedělali žádné velké

problémy a sami jsme z toho byli vyplašení. Já z toho byl asi nejšpatnější, chtěli jsme dostudovat vysoké školy. My jsme to brali tak, že se to časem uklidní a budeme hrát zase veřejně. Celou situaci jsme začali chápat v roce 1989 až během demonstrací a v momentě, kdy se začali mlátit lidi. Vyrůstal jsem v ne tak uvědomělé rodině, nadávalo se na Rusy, ale politika se neřešila. Věděli jsme, že žijeme v něčem hrozném.

9) Co Vaši přátelé? Zaznamenali jste, že by se s Vámi někdo přestal stýkat právě z toho důvodu, že jste tímto způsobem bojovali proti režimu? Docházelo ke konfliktům s Vašimi nejbližšími? Nebo jste naopak zaznamenal podporu? Vzpomenete si na reálné situace?

Moji rodiče o tom vlastně ani nevěděli, za nimi nešli a tím, že jsme přestali, tak neměli důvod to s nimi řešit. S přáteli jsem to také neřešil, ale na té hudební scéně kolem nás vznikl takový kult ohledně zakázání. Mimochodem, v té době už se to celé začalo uvolňovat, Foglar začal jezdit s přednáškami a režimu se to začalo sypat pod rukama. Lidé už se ani tolik nebáli. Kdyby se to stalo o deset let dřív, tak by to bylo určitě jiné.

10) Byla nějaká osoba z tuzemska nebo zahraničí, kterou jste v té době bral jako vzor?

Určitě Pražský výběr a Michael Kocáb, kteří byli disidentský. Ten mě později potěšil, že se obul do politiky a cítil tu potřebu na to mít vliv. Další například Magor Jirous, Václav Havel, ale to jsou lidé, které jsem si objevil až později. Pamatuji si, že před revolucí dávali v Československé televizi hodinový dokumentární film o Chartě a o disidentech. Hrozně se snažili je vylíčit v těch nejčernějších světlech, seděli v hospodách, popíjeli piva a tohle jim udělalo velkou medvědí službu. Pokud vím, tak se na to díval celý národ a všem se to hodně líbilo. Mysleli si, že Havla tímto způsobem společensky shodí, ale bylo to přesně naopak, udělali z něj lidskou postavu. Myslím si, že tyhle jejich pokusy se míjeli účinkem.

11) Jak se změnila Vaše postoje po roce 1989? Vaše kapela pokračovala v hraní i přesto, že se nevzdorovalo vůči režimu?

Postoje se změnila hodně, mně konkrétně to otevřelo oči. Nedoufal jsem dřív v to, že může být nějaká změna. V roce 1989 jsme hráli, ale dělala se v té době hlavně revoluce. Bylo hodně zajímavých událostí, demonstrací a kapela moc nefungovala. Tím, že jsme nebyli moc politický, tak jsme ani nepocíťovali žádnou

tvůrčí krizi, my jsme chtěli dělat jenom hluk. Všechny akcí jsem se hodně účastnil. Otevřely se hranice a všichni z Brna jezdili každý víkend do Vídně. Například v té době byly ve Vídni nápisy „Češi, nekradte nám tady“. Já jsem tam nekradl, ale když tam přijeli lidi s prázdnými kapsami a viděli tam to zboží, tak slabší povahy se neudrželi a v rámci svobody kradli. Zrovna to otevření hranic se mi líbilo, za Čechy jsem se ze začátku hodně styděl, ale to se později uklidnilo. A teď jsem nadšený z toho, že jsme rovnoprávný národ a vnímají nás jako civilizovaný lid a necítíme se v zahraničí podřadně.

12) Je něco, co byste chtěl doplnit? Co nebylo řečeno?

Už bych to v životě nechtěl vrátit zpátky. Teď zaznamenávám hlasy, jak bylo za komunistů mnohem líp. To jsou lidi, kteří jsou nešťastný, že v této době nejsou úspěšní. Teď už je tady ta soutěž tvrdá a oni nemají ty schopnosti a mají z toho komplexy. Tenkrát na tom byli všichni blbě a oni se cítili, že jsou si všichni rovni. Cítím i od kamarádů, že by to chtěli vrátet, hlavně ty mladá léta, jaká byla tenkrát pořádná muzika. Zpětně viděno, ta muzika nijak zvlášť úžasná nebyla, jenom v té době to zafungovalo. Já bych ani tohle nikdy nechtěl vrátet. Dozadu za sebe se nikdy nedívám, dívám se pouze dopředu. Vůbec na tohle nerad vzpomínám, žádné nostalgické vzpomínky rozhodně nemám.

Rozhovor č. 6

Martin „Rusák“ Kadnár

Datum konání rozhovoru: 8. listopadu

Místo konání: Hradištko

Autorizace: 18. listopadu 2018

1) Jak jsem již zmiňovala, má bakalářská práce se věnuje tématu normalizace a hudební cenzury. Vzpomenete si, jaká byla Vaše situace v době normalizace, zejména na začátku 80. let? Studoval jste? Měl jste v té době rodinu, vlastní děti?

Normalizace byla od 70. let, ale to jsem byl malý. Od 80. let jsem už všechno naplno viděl. Měl jsem výhodu, že můj táta jezdil do Rakouska, já tak mohl

srovnávat a měl jsem přístup k západním věcem. Zrovna s tou muzikou komunisté zbytečně přeháněli, mladí lidé se nedostali k západním deskám a kazetám, ale já jo, tak jsem prodával desky na burzách v Praze, které byly na různých místech. Ta nejznámější byla v Motole, ale na té později umlátili Vietnamce a tuhle burzu zrušili. Občas k nám mohli vzít kapelu, která byla zajímavá, a mohl být větší klid. Tohle vytvářelo zbytečné napětí. V 80. letech jsem studoval střední školu, později jsem studoval na Filozofické fakultě v Praze, ale to jsem zjistil, že je mi to k ničemu. Navíc tátovi řekli, že mě nenechají projít, a tak mě uklidil na Slovensko. Měl jsem propíchané uši, dlouhé vlasy a to se neslučovalo s názory Filozofické fakulty. První kapela, která mělo jméno, byla Mrtvá miminka, ale to nefungovalo. I když jsme měli koncert, na který přijela Veřejná bezpečnost. Vykreslovat to, jaký jsme byli chudáci a jak jsme bojovali za svobodu, to tak není. Někteří lidé mají rádi adrenalin a potřebují vzruchy kolem sebe, jedna z těch forem byla vypadat jinak, než ostatní. A to jsme dělali, díky tomu jsme nepotřebovali žádné drogy.

2) Hudební scénu v Československu v roce 1983 ovlivnil článek „Nová vlna se starým obsahem“, který vyšel v časopise Tribuna. Když se na tuto dobu díváte z dnešního pohledu, máte pocit, že se hudební scéna nějakým způsobem změnila? Pociťujete dopad článku?

Článek si pamatuju a negativní dopad jsem určitě pociťoval. Byli úředníci a svazáci, kteří když nedostali příkaz, tak byli v klidu. Ale právě díky tomuhle článku ten příkaz dostali. Hůř se dělaly koncerty, získat souhlas bylo těžší. Dopad to mělo i na přehrávkové komise. Pokud jsme chtěli profesionálně hrát, tak jsme museli prokázat, že na to máš kvalifikaci. To se prokazovalo fungující kapelou a tím, že na něco umíme zahrát. Kapela hrála právě před přehrávkovou komisí. Před tímto článkem byly tyto přehrávky formalita, ale článek tento postoj změnil. Administrativní dopad tam byl určitě.

3) Jak se po vydání článku změnil postoj kapely? Chtěli jste ještě více vzdorovat, dát najevo svůj názor nebo jste se přestali zapojovat do této formy vzdoru? Začali jste celý systém vnímat jiným pohledem?

V té době jsem hrál se zmíněnou kapelou Mrtvá miminka, se kterou jsme začali poprvé hrát v roce 1982. Tohle jsou věci, které se píšou v časopisech, že ten a tamten bojoval proti režimu. To jsou často kecy. Samozřejmě byli takoví, kteří opravdu bojovali, ale o těch se nemluví. V Praze to bylo v pohodě. Nejhorší, co se

tenkrát máničce nebo punkáči se zvýšeným zájmem o hudbu, mohlo stát bylo to, že se narodil na malém městě a tam byl šéf policie kretén. Jsou případy vesnických kluků, kteří to měli hodně těžký. Dnes je známá jenom malá pražská partička, kterou nám média předsouvají a vytváří obraz.

4) Naznačil jste, že v Praze to bylo trochu jinak. Vnímali jste v té době rivalitu mezi Prahou a ostatními městy?

Tenkrát byl punk v 70. a 80. letech úplně jiný, ale nejenom tady, i v Anglii. Hlavními hesly bylo „žádná budoucnost, seru na tebe“ a bylo v tom všem hodně agrese. Punkáči v Praze mezi sebou byli agresivní. Když byl někdo slabý, tak ho ostatní dusili. Kdo byl pomalý a neměl odvalu, tak mezi nimi nevydržel ani dva dny. Je možné, že mimo Prahu komunity byly přátelštější. Ale pražský punk byl hodně nabroušený, byly tam i děti z dobrých rodin. Arogantní typy. Rivalita v tomto případě může být jenom jednosměrná vůči Praze. Pro nás okolí nehrálo roli. Dnes je punk mírný, agrese z něho zmizela.

5) Jak reagovali Vaši fanoušci? Došlo ke ztrátě příznivců nebo naopak jste pocítili nárůst? Cítili jste z jejich strany podporu?

Takhle to nefungovalo. Lidé jezdili na koncerty a bylo jim jedno, co se tam hrálo. Od roku 1985 byl systém už poměrně hodně legrační.

6) Týkaly se konkrétně Vás perzekuce?

Vyslýcháný jsem byl každou chvíli. Ale nešlo o samotný výslech, netahali ze mě žádná data. Posadili mě na chodbu, kde jsem čekal čtyři hodiny a nikam jsem nemohl. Přirovnal bych to k tomu, když učitelé nechají sedět studenta po škole.

7) Řekl byste, že měla celá situace nějaký dopad na Vaší rodinu?

Můj táta byl diplomat a je dost možné, že problémy měl. Říkal, že mu dělám ostudu. U lidí, kteří byli na vyšších místech, tak tam určitě tlak byl a na kariéře se to odrazilo. Mámu nechali, ta asi žádné problémy neměla.

8) Co Vaši přátelé? Zaznamenali jste, že by se s Vámi někdo přestal stýkat právě z toho důvodu, že jste tímto způsobem bojovali proti režimu? Docházelo ke konfliktům s Vašimi nejbližšími? Nebo jste naopak zaznamenal podporu? Vzpomenete si na reálné situace?

Správněj punker kamarády nemá. Punkáči mají lidi, se kterými se schází kvůli zábavě. Tenkrát moc kamarádství v punku nebylo. Těžko říct, jak ostatní vnímali

reakci lidí po těchto článcích. Mě to bylo jedno. Myslím mnozí byli rádi, že se o nich psalo. Být vyvrhelem potěší.

9) Byla nějaká osoba z tuzemska nebo zahraničí, kterou jste v té době bral jako vzor?

Když to zjednoduším, tak jsi v té době měla ráda buď Sida Viciouse nebo Johnnyho Rottena. Já mám do dnešní doby hodně rád Johnnyho Rottena. Rotten byl ten chytřejší.

10) Jak se změnila Vaše postoje po roce 1989? Vaše kapela pokračovala v hraní i přesto, že se nevzdorovalo vůči režimu?

Já jsem měl strašně rád gotický punk, takže jsem založil kapely v tomhle stylu. Hodně mě chytlo techno, bylo to tenkrát něco úplně nového a začalo se tomu říkat novodobý punk. Později jsem hrál chvíli s Abraxas a teď mám kapelu Zputnik. Tenkrát byla velká svoboda, to se nedá s dneškem vůbec srovnat.

11) Je něco, co byste chtěl doplnit? Co nebylo řečeno?

Lidé by měli být víc kritický, dnes se nechají strašně snadno zmanipulovat. Ale vlastně to je jedno. Evropa jde stejně ke dnu. No Future.